



Vischnaunca
Tujetsch

**Lescha davart la dismessa dallas auas piarsas
dalla vischnaunca da Tujetsch**
(Lescha dismessa dallas auas)

Cuntegn

I. Disposiziuns generalas	4
Art. 1 Camp d'applicaziun ed intent	4
Art. 2 Incumbensa dalla vischnaunca	4
Art. 3 Resalva dil dretg surordinau.....	4
Art. 4 Terminologia	5
Art. 5 Classificaziun dils implonts da dismetter auas.....	5
II. Dismessa dallas auas piarsas	5
1. Dismessa dallas auas piarsas ella sparta dallas canalisaziuns publicas	5
Art. 6 Obligaziun da colligiar	5
Art. 7 Colligiaziun.....	5
Art. 8 Pumpadis	6
Art. 9 Reflussiun	6
Art. 10 Retrer calira ord l'aua	6
Art. 11 Auas piarsas schubras	6
2. Dismessa d'auas piarsas ordeifer las canalisaziuns publicas.....	7
Art. 12 Auas piarsas tschuffas	7
Art. 13 Dismessa dallas restonzas.....	7
Art. 14 Auas piarsas schubras	7
Aua piarsa schubra ei da schar sfundrar ni da menar cun lubientscha dall'autoritat cantunala en in flum ni dutg. Ella astga buca vegnir dismessa en ina serenera pintga ni en in foss serraue.....	7
3. Determinaziuns communablas.....	8
Art. 15 Construcziun d'implonts per auas piarsas	8
Art. 16 Collaudaziun	8
Art. 17 Menaschi, manteniment e sanaziun	8
Art. 18 Rumians.....	8
Art. 19 Dismessa da restonzas ord implonts da tractament preliminar	9
Art. 20 Schubergiar las lingias d'auas piarsas.....	9
Art. 21 Controlla dils implonts per auas piarsas	9
Art. 22 Reparar defects.....	9
Art. 23 Responsabludad	10
III. Finanziaziun	10
1. Implonts publics	10
A. En general	10
Art. 24 Fuormas da taxas	10
Art. 25 Calculaziun, taxaziun ed incasso.....	10
Art. 26 Obligaziun da pagar taxas.....	11

B.	Taxas da colligiaziun per auas piarsas	11
Art. 27	Taxa da colligiaziun per auas piarsas.....	11
Art. 28	Taxas da colligiaziun specialas	11
Art. 29	Taxaziun	12
Art. 30	Scadenza ed incasso	12
C.	Taxas da diever per auas piarsas	13
Art. 31	Taxa annuala fundamentala	13
Art. 32	Taxa annuala da consum per schischem colligiau.....	13
Art. 33	Taxa annuala per parcellas buca colligiadas	13
Art. 34	Scadenza ed incasso	13
2.	Implonts privats.....	14
Art. 35	Implonts privats	14
IV.	Mieds legals	14
Art. 36	Protesta e mieds legals	14
V.	Determinaziuns finalas.....	14
Art. 37	Castitgs	14
Art. 38	Entrada en vigur.....	14
	Annexa tier la lescha davart la dismessa d'auas piarsas.....	16

I. Disposiziuns generalas

Art. 1 Camp d'applicaziun ed intent

¹ Questa lescha vala pigl entir territori communal. Ella reglescha sebasond silla lescha da bagheggiar dalla vischnaunca da Tujetsch ed il plan general d'avertura la concepziun, il diever, il manteniment, la renovaziun e la finanziaziun dad implorts d'auas piarsas sco era las relaziuns denter la vischnaunca e las proprietarias ed ils proprietaris.

² Per implorts d'auas piarsas che vegnan planisai e realisai el rom d'ina planisaziun d'areal ni da quartier, valan las disposiziuns dalla legislaziun davart la planisaziun dil territori per la planisaziun d'areal resp. da quartier. Sch'ei maunca directivas particularas, ein las disposiziuns da questa lescha era d'applicar per la procedura dalla planisaziun d'areal e da quartier.

³ Per schischoms che san buca vegin colligai als implorts communals sa la vischnaunca lubir ni ordinar la colligaziun agl implant d'auas piarsas d'ina vischnaunca vischinonta, aschinavon ch'igl exista ina reglamentaziun tras contract. Per las medemas cundiziuns vegnan schischoms sin territori dallas vischnauncas vischinontas colligiadas als implorts dalla vischnaunca.

Art. 2 Incumbensa dalla vischnaunca

¹ La vischnaunca ademplescha las incumbensas surdadas ad ella tenor legislaziun dalla confederaziun e dil cantun en connex culla dismessa dallas auas piarsas. Leutier s'audan oravontut las suandontas incumbensas:

- a) Planisaziun arisguard igl allontanament dallas auas.
- b) Construcziun e menaschi d'implorts d'auas piarsas.
- c) Survigilonza dils implorts privats d'auas piarsas.
- d) Garantir che auas piarsas contaminadas e schubras vegnan dismissas conform alla lescha.

² La vischnaunca informescha ils patruns da bagheggiar respectiv lur representants davart las lubientschas necessarias en connex culla dismessa dallas auas piarsas e davart eventualas pretensiuns tecnicas d'implorts d'auas piarsas.

³ Ils implorts da canalisaziun publics dueien per regla vegin tschentai sin terren public. Nua che la necessitat per igl implant ei dada, san las lingias da canalisaziun era vegin tschentadas sin terren privat. Ei ina cunvegnentscha cul proprietari buca pusseivla, vegn il dretg cantunal d'expropriaziun applicaus.

Art. 3 Resalva dil dretg surordinau

¹ Aschinavon che questa lescha cuntegn neginas disposiziuns particularas, valan las prescripcziuns dalla lescha da bagheggiar communal.

² Resalvadas restan plinavon las prescripcziuns dil dretg federal e cantunal.

Art. 4 Terminologia

La muntada dallas noziuns duvradas ella lescha presenta sedrezza tenor il dretg federal e la cunvegna intercantunala davart la harmonisaziun dalla terminologia da construcziun (CIHC).

Art. 5 Classificaziun dils implonts da dismetter auas

¹ Ils implonts d'auas piarsas vegnan classificai tenor lur proprietad en implonts communals ed implonts privats.

² Implonts communals ein tuts implonts d'auas piarsas che la vischnaunca ha baghegiau e ch'ella administrescha, sco sereneras centralas, canals, lingias d'aua tschuffa ed auas da plievgia, implonts da descargar, pumpadis e fussals per auas da plievgia, sereneras ed indrezs da sfundrar.

³ Tier ils implonts privats s'audan ils implonts d'auas piarsas che privats han baghegiau e ch'els administreschan, sco lingias da colligiaziun en casa, lingias egl intern da baghetgs, pumpadis, implonts pil tractament preliminar, fussals serrai, sereneras singulas ed indrezs da sfundrar.

⁴ La vischnaunca meina ils implonts d'auas piarsas publics e privats situai sin siu territori en in sistem d'informaziun geografic (GIS) e publichescha els en in sistem d'informaziun en fuorma digitala.

II. Dismessa dallas auas piarsas**1. Dismessa dallas auas piarsas ella sparta dallas canalisaziuns publicas****Art. 6 Obligaziun da colligiar**

¹ Enteifer igl intschess dallas canalisaziuns publicas ei l'aua piarsa contaminada da menar els conducts publics. Resalvadas restan las prescripcziuns specialas davart la colligiaziun da baghetgs da habitar e da menaschis agricols sco era davart il tractament d'auas piarsas ord industria e mistregn e d'autras auas piarsas che corrispundan buca allas pretensiuns da menar el conduct dalla canalisaziun.

² Tier baghetgs novs sto ina colligiaziun provisoria per auas tschuffas vegnir construida cura ch'ei vegn entschiet cun la construcziun dil baghetg.

³ Baghetgs existents ston vegnir colligiai vid ina serenera aschiprest che la colligiaziun ei pusseivla sco era adequata e supportabla. La vischnaunca fixescha il termin per la colligiaziun. Suenter la colligiaziun vid la canalisaziun publica ein ils implonts d'auas piarsas ch'ein vegni duvrai entochen lu da prender ord funcziun, da svidar e da spazzar enteifer in onn ni d'emplenir cun material adattau.

⁴ Las lubientschas da colligiar vegnan concedidas enteifer la procedura per la lubientscha da baghegiar.

Art. 7 Colligiaziun

¹ La vischnaunca fixescha il liug d'access e la fuorma dalla colligiaziun.

² La vischnaunca decida schebein ella ni ils petents han da realisar la colligiaziun.

³ Denter il baghetg ed igl access alla canalisaziun dalla vischnaunca eisi da baghegiar in tumbin da controlla. Senza tumbin da controlla sa la colligiaziun alla canalisaziun dalla vischnaunca veginr exequida cun tocs da bischel adattai.

Art. 8 Pumpadis

Ord locals da persunas privatas ch'ein situai pli bass e che san buca veginr drenai cun pendenza naturala sto l'aua veginr dismessa en la canalisaziun entras pumpar.

Art. 9 Reflussiun

Encunter reflussiun ord la canalisaziun publica han ils proprietaris dils implorts privats da seproteger sez.

Art. 10 Retrer calira ord l'aua

¹ Igl ei buca lubiu da retrer calira ord auas piarsas da canalisaziuns publicas e privatas avon che quellas sbuccan ella serenera.

² En cass specials sa la vischnaunca lubir excepcionalmein da retrer calira ord lingias d'auas piarsas privatas e publicas avon che quellas sbuccan ella serenera, denton mo sche quei periclitescia buca la prestaziun digl indrez da schubergiar dalla serenera.

Art. 11 Auas piarsas schubras

¹ Auas piarsas schubras, oravontut aua schubra da plievgia, dracca, neiv che croda e sedat spontanmein, ei da schar sfundrar. Leu nua che las relaziuns da plaz lubeschan buca quei, ei l'aua piarsa da menar en in'aua sur tiara tenor las prescripziuns dil plan general d'allontanament d'aua (PGAA) ni cun lubentscha d'in uffeci cantunal specialisau. Aschinavon ch'igl ei previu el PGAA eisi lubiu da menar l'aua ella serenera.

² Aua piarsa schubra che serimna cuntuadamein sco aua da begls-fontauna ed aua sfundrada, aua da funs e da fontauna, aua schubra da diever e da sferdentar ord industria e mistregn, ei da schar sfundrar. Leu nua che las relaziuns da plaz lubeschan buca ei, eisi da menar l'aua piarsa en in'aua sur tiara tenor las prescripziuns dil PGAA ni cun lubentscha digl uffeci cantunal specialisau. Ella ei da tener naven dalla serenera centrala.

³ La vischnaunca sa sfurzar proprietaris da baghetgs ed implorts existents da buca deviar l'aua piarsa schubra tenor alinea 1 e 2 en dutgs ed en la canalisaziun, aschinavon che quei fa senn ed ei supportabel pils pertuccai.

2. Dismessa d'auas piarsas ordeifer las canalisaziuns publicas

Art. 12 Auas piarsas tschuffas

¹ La dismessa d'auas piarsas ordeifer las canalisaziuns publicas succeda tenor il concept previu el PGAA.

² Aua piarsa contaminada ch'ins sa buca sviar en ina serenera centrala, ei da rimnar en in fossal serrau d'aua piarsa ni da schubergiar en sereneras pintgas.

³ Tier gruppas da casas ei la dismessa d'auas piarsas da sligiar communablamein, quei aschinavon che quei selai realisar tecnicamein ed ei finanzialmein supportabel. La suprastonza communal sa obligar ils proprietaris ad ina sligiazun communabla. Tier relaziuns specialas e cun consentiment dalla suprastonza communal eisi pusseivel da risguardar sligiaziuns singularas. Aschinavon ch'ei dat negina sligiazun communabla valan pil tractament dallas auas piarsas dallas parcellas singulas las medemas pretensiuns arisguard la prestaziun da schubergiar sco tier ina sligiazun communabla.

Art. 13 Dismessa dallas restonzas

¹ Aua piarsa schubergiada ei da schar sfundrar ni da menar en in'aua sur tiara. Persuenter basegna ei ina lubientscha dall'autoritat cantunala.

² Foss e cundrezs serrai ston veginr svidai tenor basegns. Gliet ed eventualas autras restonzas ord sereneras pintgas ein d'allontanar tenor basegns, per regla ina gada ad onn. Aua tschuffa da habitadis ord foss senza deflussiun e gliet ord sereneras pintgas ein da dismetter en ina serenera publica. In'utilisazion agricola dallas restonzas ei lubida mo cun ina lubientscha speciala dall'autoritat cantunala.

³ La vischnaunca survigilescha la dismessa dall'aua tschuffa ord foss serrai e dallas restonzas ord sereneras.

⁴ Tenor basegns sa la vischnaunca organisar sezza la dismessa. Ils cuosts vegnan adossai als possessurs dils implorts d'auas piarsas.

⁵ La vischnaunca sa obligar ils proprietaris dils implorts d'auas piarsas da far diever dil survetsch per la dismessa dallas restonzas ch'ella organisescha.

Art. 14 Auas piarsas schubras

Aua piarsa schubra ei da schar sfundrar ni da menar cun lubientscha dall'autoritat cantunala en in flum ni dutg. Ella astga buca veginr dismessa en ina serenera pintga ni en in foss serrau.

3. Determinaziuns communablas

Art. 15 Construcziun d'implonts per auas piarsas

¹ Tuts implonts d'auas piarsas ein da construir tenor las reglas renconuschidas dalla branscha da construcziun e dalla tecnica dallas auas piarsas.

² La vischnaunca risguarda eifer la procedura per la lubientscha da bagheggiar las disposiziuns necessarias aschinavon ch'ella ei responsabla persuenter. Leutier sereferescha ella sin las normas respectivas e recumandaziuns dallas associaziuns professionalas sco era sils fegls d'informazion dil post cantunal per la protecziun dallas auas.

³ Las lavurs vid implonts d'auas piarsas astgan vegnir exequidas mo da persunas cumpetentas dil fatg.

⁴ Implonts d'auas piarsas sco lingias da colligiaziun, tumbins, implonts pil tractament preliminar e sereneras ston esser accessibels da tut temps e duein saver vegnir controllai a moda sempla.

Art. 16 Collaudaziun

¹ La terminaziun dallas lavurs vid ils implonts d'auas piarsas ei d'annunziar alla vischnaunca avon che cuvierer il foss. La vischnaunca ni ina persuna qualificada che la vischnaunca ha autorisau, controllescha ils implonts, oravontut la qualitat dallas colligiaziuns dils conducts alla canalisaziun publica. Tenor basegns ordinescha ella reparaturas d'eventuals defects.

² Il patrun da bagheggiar ei obligaus d'incaricar il geometer ni ina autra persuna autorisada da mesirar la situaziun dallas lingias el foss aviert. Tier cass giustificai e suenter haver consultau igl uffeci da bagheggiar eisi pusseivel da collaudar l'ovra sebasond sils plans ch'il patrun da bagheggiar ha inoltrau dil project exequiu e che cumpeglia la situaziun exacta da tuts implonts d'auas piarsas. La vischnaunca ei buca responsabla per donns ch'ein succedi sebasond sin plans nunexactas.

Art. 17 Menaschi, manteniment e sanaziun

¹ Tuts implonts d'auas piarsas ein da manischar cun quita, da mantener, da controllar e da sanar ad uras.

² Ils proprietaris ein responsabels pil menaschi e manteniment incontestabel da lur implonts. Els annunzian allas autoritads las indicaziuns prescrettas tenor leschas e lubientschas.

Art. 18 Rumians

¹ Igl ei scumandau da dismetter rumians liquids e cumpacts en las auas piarsas. En cass da dubis decida la vischnaunca suenter haver consultau il post cantunal cumpetent. Sch'ina expertisa ei necessaria per saver decider, vegnan ils cuosts adossai al caschunader.

² Indrezs per manizzar astgan buca vegnir duvrai per manizzar rauba cugl intent da dismetter quella en la canalisaziun.

³ Igl ei lubiu da dismetter cun l'aua piarsa rumians che caschunan negins problems en connex cul tractament dallas auas piarsas ella serenera centrala. Persuenter basegna ei ina lubientscha digl uffeci cantunal per natira ed ambient.

Art. 19 Dismessa da restonzas ord implonts da tractament preliminar

Restonzas ord objects da prepurificaziun dall'aua sco zavraders da grass e d'iel ston vegnir allontanadas per garantir la funcziun dils implonts silmeins ina gada ad onn ni tenor basegns. Las restonzas ein da dismetter conform alla lescha ed astgan buca vegnir deviadas en ina canalisaziun ni en auas sur- e sotterraneas.

Art. 20 Schubergiar las lingias d'auas piarsas

¹ Las lingias d'auas piarsas ein da schubergiar tenor basegns.

² La vischernaunca ei legitimada da schubergiar lingias privatas cun adossar ils cuosts corrispondents als privats.

Art. 21 Controlla dils implonts per auas piarsas

¹ La vischernaunca controllescha periodicamein il stan da ses implonts per la dismessa dallas auas piarsas. Igl access als implonts per intents da controlla ei da lubir allas persunas incumbensadas da tut temps.

² Ils proprietaris dils implonts privats controlleschan periodicamein il stan da lur implonts. La vischernaunca ei legitimada da far las controllas dils implonts privats encunter in'indemnisaziun commensurada.

Art. 22 Reparar defects

¹ La vischernaunca lai reparar immediatamein grevs defects vid ils agens implonts publics.

² Las persunas privatas laian dad ellas anora ni sin camond dalla vischernaunca reparar immediatamein grevs defects vid lur implonts privats e quei sin agens cuosts.

³ Sch'il proprietari dat buca suatientscha al camond ni sch'igl ei necessari che la vischernaunca sto agir immediat en cass urgents, lai la vischernaunca reparar ils donns ni disturbis sin quen dallas persunas respectiv dallas interpresas responsablas. Quellas ston vegnir orientadas immediat a scret davart las mesiras pridas.

Art. 23 Responsabludad

¹ Ils proprietaris privats d'implonts d'auas piarsas ein responsabels enviers la vischnaunca per donns vid implonts publics che vegnan caschunai tras construcziun fallida, funcziun nunsufficienta ni menaschi e manteniment munglus dils implonts privats.

² La vischnaunca ei responsabla per donns caschunai vid implonts privats entras il diever, il manteniment e la renovaziun nunqualificada d'implonts communals.

III. Finanziaziun

1. Implonts publics

A. En general

Art. 24 Fuormas da taxes

¹ La vischnaunca finanziescha ils cuosts da baghegiar, gestiunar, mantener e sanar dils implonts d'auas piarsas entras taxas d'aua piarsa che cuvieren ils cuosts e tenor il principi da caschunader. En cass da circumstanzas particularas finanziescha la vischnaunca ils cuosts restonts cun mieds generals.

² Las taxes (*taxes da colligiaziun, taxes per auas piarsas*) vegnan incassadas per cuvierer ils cuosts dall'avertura da basa e la generala sco era dall'avertura detagliada, aschinavon che implonts dall'avertura detagliada vegnan buca finanzial entras contribuziuns.

³ La vischnaunca ei obligada da far las remessas necessarias per saver mantener e sanar ils implonts d'auas piarsas existents. Priu il cass che quellas tonschan buca, eisi dad incassar taxas da colligiaziun specialas.

⁴ Il quen per la dismessa dallas auas piarsas vegn menaus el rom dil quen communal sco finanziaziun speciala.

Art. 25 Calculaziun, taxaziun ed incasso

¹ Las taxes da colligiaziun (*taxes da colligiaziun d'auas piarsas, taxes da colligiaziun specialas*) e las taxes per auas piarsas (*taxes fundamentalas, taxes sin quantitat*) vegnan taxadas ed incassadas tenor las prescripziuns da questa lescha.

² Las tariffas dallas taxes vegnan fixadas ell'annexa.

³ La suprastonza communal ha d'adattar periodicamein en rama dallas taxes indicadas ell'annexa las tariffas dallas taxes fundamentalas sco era dallas taxes sin quantitat cun risguardar ils basegns finanzials dallas auas piarsas.

Art. 26 Obligaziun da pagar taxas

¹ Obligai da pagar las taxas ein ils proprietaris dil schischrom ch'ein impurtai el register funsil il mument dalla scadenza. En cass da proprietad communabla ein ils proprietaris, en cass da cumproprietad ils cumproprietaris obligai da sbursar las taxas. Tier relaziuns en dretg da construcziun ein quellas persunas che han il dretg da baghegiar obligadas da pagar las taxas.

² Priu il cass ch'ei seresulta suenter la scadenza della taxa ina midada da maun dil schischrom, ei il niev proprietari obligaus da pagar tuttas taxas aviartas.

³ Ils quens e las disposiziuns retscheivan las persunas ch'ein impurtadas el register funsil il mument dalla facturaziun. Tier relaziuns en dretg da construcziun vegn il quen tarmess a quellas persunas che han quei dretg, en cass da proprietad communabla ni cumproprietad als proprietaris ni als cumproprietaris ed en cass da condomini all'administraziun. Sch'il proprietari da terren ei tier in project da baghegiar buca il patrun da construcziun, va il quen al patrun da construcziun.

B. Taxes da colligaziun per auas piarsas

Art. 27 Taxa da colligaziun per auas piarsas

¹ Per baghetgs che vegnan colligiai per l'emprema gada als implorts publics d'auas piarsas eisi da pagar ina taxa unica da colligaziun per auas piarsas. Quella vegn calculada sin basa dalla valeta nova ed indexada dil baghetg colligiau tenor il schazetg ufficial e las tariffas fixadas ella tabella da taxas tenor la classa d'objects.

² Il proprietari ei obligaus da prestar in pagament posteriur, sch'in object vegn attribuius ad ina nova classa d'objects muort midada d'intent. Quel vegn calculaus sin fundament dalla differenza denter la tariffa vertenta e la nova. Tier cass pigns ha la vischnaunca la pusseivladad da desister sin in pagament posteriur.

³ Ils proprietaris ein obligai da prestar in pagament posteriur sch'els fan adattaziuns posteriuras vid baghetgs colligiai (transformaziuns, engrondaziuns, remplazzamenti) entras las qualas la valeta nova s'augmenta per frs. 100'000.00.- e dapli. Il pagament posteriur vegn calculaus sin fundament dalla valeta nova dil baghetg avon la transformaziun e la valeta nova suenter la transformaziun. La tariffa dallas taxas sedrezza tenor la tariffa che vala mintgamai per baghetgs novs.

⁴ Tier baghetgs che vegnan remplazzai ei la valeta nova tenor schazetg ufficial dil baghetg che vegn spazzaus da deducir dalla valeta nova dil baghetg remplazzaus.

Art. 28 Taxes da colligaziun specialas

¹ Priu il cass che las entradas ord las taxas e las remessas tonschan buca per finanziar ils novs implorts d'auas piarsas ni per las sanaziuns necessarias, eisi dad incassar taxas specialas per tuts suloms colligiai che profiteschuan dils implorts.

² Eisi necessari dad engrondir implonts d'auas piarsas publics muort basegns particulars da singuls schischoms, vegn incassau dils proprietaris ina taxa da colligazion speciala per curclar ils cuosts dall'engrondaziun.

³ La vischnaunca fixescha las tariffas per taxas da colligazion specialas. Per las taxas da colligazion specialas valan pigl auter las prescripcions el senn dallas taxas da colligazion d'auas piarsas.

Art. 29 Taxaziun

¹ Las taxas da colligazion d'auas piarsas per baghetgs novs sco era pagaments posteriurs tier midadas d'intent ni adattaziuns posteriuras vid baghetgs vegnan taxadas provisoricamein cun la concessiun dalla lubentscha da baghegiar. La taxaziun definitiva succeda sin fundament dil schazetg ufficial.

² Las taxas da colligazion per l'emprema colligazion da baghetgs existents vid la canalisaziun vegnan taxadas cun la lubentscha da colligazion.

³ Decisiva per taxaziuns provisoricas ei la valeta respectiv la plivaleta previsibla dil project da baghegiar lubiu. Quella vegn definida sin fundament dils cuosts approximativs da baghegiar tenor la damonda da baghegiar. Constattean ils cuosts da baghegiar indicai evidentamein buca, definescha la vischnaunca la valeta respectiv la plivaleta previsibla sebasond silla proposta d'assicuranza pil temps da construcziun ni sin agen schazetg.

⁴ Decisiva per la taxaziun definitiva dallas taxas da colligazion d'auas piarsas ei la valeta nova dil project da baghegiar tenor schazetg ufficial il mument dalla colligazion.

⁵ Svarieschan las taxas provisoricas fixadas dallas taxas definitivas, eis ei da pagar tscheins da retard per la differenza respectiv tscheins da bonificaziun tenor las tariffas vertentes dil cantun.

Art. 30 Scadenza ed incasso

¹ Las taxas da colligazion d'auas piarsas ein da pagar tier la colligazion dall'immobilia als implonts publics d'aua piarsa. Pagaments supplementars per midadas d'intent ed engrondaziuns ein da pagar cull'entschatta dallas lavurs da construcziun.

² Taxas da colligazion specialas ein da pagar cun la terminaziun dalla construcziun dils implonts d'auas piarsas che vegnan cheutras finanziai. Gia duront la construcziun dil baghetg sa la vischnaunca obligar da prestar pagaments aconto.

³ Las taxas da colligazion ch'ein vegnidas taxadas provisoricamein ni definitivamein ein da pagar enteifer 60 dis dapi la consegna dil quen. El cass d'in pagament retardau vegn calculau in tscheins da retard tenor las tariffas vertentes dil cantun.

C. Taxes da diever per auas piarsas

Art. 31 Taxa annualala fundamentala

¹ Per tuttas parcellas ch'ein colligiadas als implots publics d'auas piarsas eisi da pagar ina taxa fundamentala annuala.

² La valeta nova tenor schazetg ufficial dil baghetg colligiau e la tariffa che la vischnaunca ha fixau e ch'ella adattescha periodicamein enteifer la rama dallas taxas tenor classas d'objects ell'aschunta fuormen la baza per la taxaziun dalla taxa fundamentala.

³ Decisiv per la taxaziun ei la valur indexada dalla segirada da baghetgs. La valur per la taxa fundamentala vegn adattada mintga treis onns.

Art. 32 Taxa annualala da consum per schischom colligiau

¹ La taxa annualala da consum per ils singuls objects vegn fixada secund l'aua frestga consumada tenor il dumbrader d'aua e tenor la tariffa che la vischnaunca fixescha periodicamein en francs il meter cubic enteifer la rama dallas taxas ell'annexa.

² La taxaziun dalla taxa da consum succeda sin fundament dallas indicaziuns dil dumbrader d'aua. Muossa in dumbrader evidentamein in consum falliu ni funcziunescha el buca, vegn la retratga d'aua dapi ch'il dumbrader ei vegnius legius giu la davosa gada fixada tenor la media dil consum ella medema perioda dils davos treis onns, risguardond midadas tier il basegns d'aua.

Art. 33 Taxa annualala per parcellas buca colligiadas

¹ Per la recepziun e purificaziun d'auas piarsas e restonzas ord schischoms ch'ein buca colligiai agl implot public d'auas piarsas quenta la vischnaunca ina taxa pauschala. Quella cuviera ils cuosts dalla vischnaunca per la purificaziun dall'aua piarsa.

² La taxaziun da tala taxa sin quantitat vegn quintada en francs il meter cubic sil quantum d'aua tenor la tariffa ell'aschunta che la vischnaunca ha fixau.

Art. 34 Scadenza ed incasso

¹ Las taxas per auas piarsas ein da pagar mintgamai alla fin digl onn current. Tier ina midada da maun el decuors digl onn scada la taxa ch'ein da pagar pro rata cul termin dalla midada da maun.

² Taxes per auas piarsas da parcellas ch'ein buca colligiadas vegnan messas a quen mintgamai suenter haver surpriu l'aua piarsa.

³ Las taxas facturadas ein da pagar enteifer 30 dis dapi la consegna dil quen da taxas. Per pagaments retardai vegn calculau in tscheins da retard tenor las tariffas vertentas dil cantun.

2. Implonts privats

Art. 35 Implonts privats

¹ Ils cuosts dils implonts privats d'auas piarsas sco era lur colligiaziun alla reit publica pagan ils petents. Colligiaziuns preparadas entras la vischnaunca veggan messas a quen ensemens cun la lubientscha da colligiaziun.

² Sche la vischnaunca exequesch la colligiaziun, san ils petents veggir obligai da garantir ils cuosts previsibels.

³ Sche las colligiaziuns ed ils conducts da colligiaziun surveschan a pliras parcellas, han ils proprietaris da reparter ils cuosts denter els. Resalvadas restan regulaziuns specialas en proceduras da planisaziun da quartier ni d'areal sco era da lingias privatas da colligiaziun ch'ein dad ereger respectiv d'utilisar communablamein tenor l'ordinaziun dalla vischnaunca.

IV. Mieds legals

Art. 36 Protesta e mieds legals

¹ Protestas encunter quens da taxas dall'administraziun communalia ein d'inoltrar alla suprastanza communalia enteifer 30 dis a secret e cun indicar ils motivs.

² La suprastanza communalia examinescha la protesta e determinescha en ina disposiziun la summa ch'ei da pagar.

³ Decisiuns dalla suprastanza communalia san veggir contestadas enteifer 30 dis dapi la communicaziun tier la Dertgira administrativa dil cantun Grischun.

V. Determinaziuns finalas

Art. 37 Castitgs

Surpassaments da questa lescha veggan puni entras la suprastanza communalia cun castitg da tochen frs. 20'000.00.

Art. 38 Entrada en vigur

¹ Questa lescha ei veggida approbada entras la radunanza da vischnaunca dils 25 d'october 2023.

² Ella passa en vigur cura che tut ils dumbraders ein installai, sil pli tard sigl 1. da schaner 2026.

³ Las prescripziuns da questa lescha ein applicablas sin tuttas damondas da colligiaziun e projects ch'ein aunc buca lubi il mument che questa lescha va en vigur.

⁴ Cun l'entrada en vigur da questa lescha vegnan tuttas prescripcziuns dad otras leschas communalas che stattan en cuntradicziun cun questa lescha abolidas, cunzun la lescha per las contribuziuns d'avertura e las taxas da diever dil settember 2003.

Annexa tier la lescha davart la dismessa d'auas piarsas

Sebasond sin art. 24 ff. Lauap vegnan imponidas las suandontas taxas:

Tariffas dallas taxas

1. Taxas da colligiaziun per auas piarsas (Art. 27 Lauap)

Tariffa: Valeta nova dils edifecis tenor schazetg ufficial

1. classa d'objects	1.00% tochen 3.00%
baghetgs cun in grond consum d'aua sco:	
○ spitals, asils, casas da curamenaschis d'albiert (hotels, pensiuns, casas d'albiert, ustrias eav.)	
○ negozis gronds cun ustria, cascharias, latgarias, mazlarias, bogns, casas da maz	
○ edifecis industrials e baghetgs gronds da mistregn	
2. classa d'objects	1.00% tochen 3.00%
baghetgs cun in consum d'aua mesaun sco:	
○ casas da habitar, casas da habitar e da fatschentas, casas cun negozis gronds (senza ustria)	
○ menaschis pigns da commerci e mistregn (stizuns, pasternarias, coiffeurs, scrinarias, luvratoris eav.)	
○ magazins per victualias	
○ implonts publics da sport e temps liber	
3. classa d'objects	1.00% tochen 3.00%
baghetgs cun in pign consum d'aua sco:	
○ casas da biro, edifecis d'administraziun, casas da scola	
○ magazins per material, remisas, clavaus	
○ baghetgs pigns (garaschas, bargias eav.), hallas da parcar independentas	
○ implonts privats da sport e temps liber	
4. classa d'objects	1.00% tochen 3.00%
○ Baselgias, capluttas, museums, bibliotecas, stan da sittar	
5. classa d'objects	1.00% tochen 3.00%
○ edifecis agricols	

Tier objects cun differents dievers che pertuccan pliras classas vala la tariffa tenor classa aulta el cass ch'ei exista buca in schazetg ufficial separau per mintga unitad.

La suprastonza communal fixescha la taxa el rom dil preventiv.

2. Taxas annualas per auas piarsas (Art. 31, 32, 33 Lauap)

2.1 Taxa fundamentala (Art. 31 Lauap)

Tariffa: Valeta nova tenor schazetg ufficial per tuts edifecis colligiai tenor classa d'objects:

1. classa d'objects	0.10 % tochen 0.40 %
2. classa d'objects	0.10 % tochen 0.40 %
3. classa d'objects	0.10 % tochen 0.40 %
4. classa d'objects	0.10 % tochen 0.30 %
5. classa d'objects	0.10 % tochen 0.40 %

Tier objects cun differents dievers che pertuccan pliras classas vala la tariffa tenor classa aulta el cass ch'ei exista buca in schazetg ufficial separau per mintga unitad.

2.2 Taxa sin consum (Art. 32)

Per tuts baghetgs ed implots colligiai cun dumbrader d'aua (1. – 5. classa) vegn fixau ina taxa unica da quantitad:

frs. 0.15 tochen 1.20/m³

La suprastonza communal fixescha la taxa el rom dil preventiv.

2.3 Taxa pauschala (Art. 33)

Tuts baghetgs ed implonts senza dumbrader d'aua ch'ein colligai cun la canalisaziun resp. nua che l'aua piarsa flassegia ella canalisaziun vischinonta pauschal:

2.4 Taxa da diever (Art. 34 alinea 2)

Prender encunter e tractar auas piarsas ella serenera frs. 0.15/m³ tochen frs. 1.20/m³